

МИНИСТЕРСТВО НА ИНОВАЦИИТЕ И РАСТЕЖА
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ ЗА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ”

ПЛАН ЗА ОЦЕНКА
НА
ПРОГРАМА
„КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА“
2021 – 2027

Одобен на 13.09.2023 г. от Комитета за наблюдение на
Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 – 2027

София, Август 2023 г.

Съдържание

1	Цели и обхват на Плана за оценка.....	5
1.1	Основни цели на Плана за оценка.....	5
1.2	Обхват и обосновка на Плана за оценка.....	6
2	Рамка за изпълнение на оценката на Програмата	8
2.1	Описание на процеса на оценка в правомощията на УО на ПКИП 2021-2027 ...	8
2.2	Координация на оценката с партньорите и заинтересованите страни	13
2.3	Стратегия за управление на качеството на процеса по оценка.....	16
2.4	Стратегия за гарантиране използването на резултатите от проведените оценки на ПКИП 2021-2027, и осигуряване на публичност.....	18
2.5	Обосновка на наличния капацитет за изпълнение на Плана за оценка на ПКИП 2021-2027	21
3	Планирани оценки	22
3.1	Последваща оценка на резултатите и въздействието от изпълнението на ОПИК 2014 – 2020	24
3.2	Текуща оценка и анализ на ПКИП 2021-2027	28
3.3	Оценка на изпълнението на финансовите инструменти по ПКИП 2021-2027 ..	30
3.4	Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението по приоритети на ПКИП 2021-2027 (терминална оценка)	32
3.5	Предварителна оценка и стратегическа оценка на околната среда на Програмата за програмен период 2028-2034	35
	Предварителна оценка и стратегическа оценка на околната среда на Програма за програмен период 2028-2034.....	35
3.6	Оценка на въздействието на ПКИП 2021-2027	36
	Оценка на въздействието на ПКИП 2021-2027	36
3.7	Последваща оценка на ПКИП 2021-2027	38
3.8	Оценки, които засягат две или повече програми	39
3.9	Специални (ad-hoc) оценки, анализи и проучвания.....	40
4	Методи за оценка.....	41
5	Индикативен график.....	42
6	Индикативен бюджет.....	47
	Приложение 1 Процедура по изготвяне/изменение на План за оценка на ПКИП 2021-2027	48

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АМС	Администрация на Министерски съвет
БВП	Брутен вътрешен продукт
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ГД ЕФК	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИФ	Европейски инвестиционен фонд
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ+	Европейски социален фонд плюс
ЕФМДРА	Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури
ЕФСУ	Европейски фондове за споделено управление
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ИП	Отдел „Изпълнение на проекти“
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България
КН	Комитет за наблюдение
КФ	Кохезионен фонд
МИР	Министерство на иновациите и растежа
МСП	Малки и средни предприятия
НГО	Насочваща група по оценка
НСИ	Национален статистически институт
ОПИК	Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014 - 2020
ОПРКБИ/ОПК	Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 - 2013
ПКИП 2021-2027	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027
ППД	Отдел „Подбор на проекти и договаряне“
Програмата	ПКИП 2021-2027

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

СО	Счетоводен орган
СП	Споразумение за партньорство
СУК	Система за управление и контрол
УО	Управляващ орган
ФСП	Фонд за справедлив преход
ЦКЗ	Централно координационно звено
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ФИ	Финансови инструменти
SFC	Компютъризирана информационна система за обмен на данни на Европейската комисия SFC

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

1 Цели и обхват на Плана за оценка

1.1 Основни цели на Плана за оценка

Планът за оценка на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 е разработен от Управляващия орган (УО) на Програмата в изпълнение на изискванията на чл. 44 от Регламент (ЕС) № 1060/2021 г.¹ и в съответствие с Методическите указания на ЕК².

Общата цел на Плана за оценка е да се подобри качеството на разработване и изпълнение на Програмата. Управляващият орган прави оценка на Програмата въз основа на един или няколко от следните критерии: ефективност, ефикасност, относимост, съгласуваност и добавена стойност от Съюза. Оценкаите могат да обхващат и други приложими критерии като приобщаване, недискриминация и видимост и могат да включват повече от една програма. По този начин се гарантира, че се предприемат достатъчно и подходящи дейности по оценката, които да бъдат успешно интегрирани в процеса на управление и изпълнение на Програмата.

Процесът на осъществяване на оценка е тясно свързан с програмния цикъл (програмиране, изпълнение, мониторинг и отчитане на изпълнението на предварително заложените цели) и в този смисъл целта на провеждането на оценки е да се подобри качеството на изпълнение на Програмата, както и да се оцени нейното въздействие.

Основните задачи на плана за оценка са да:

- способства за подобряване на качеството на оценките чрез правилно планиране, включително чрез осигуряване на въвеждането на необходимите процедури за съставяне

¹ Регламент (ЕС) 1060/2021 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика

² Методически документи на ЕК: Работен документ на службите на Комисията: Изпълнение, мониторинг и оценка на Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд и Фонда за справедлив преход през програмния период 2021-2027 г. (Commission staff working document: Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027); EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development; Evalsed Sourcebook: Methods and Techniques и др.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

и събиране на данните, необходими за оценките (член 44 (5) от Регламент (ЕС) №1060/2021 г.);

- гарантира, че оценките осигуряват необходимата информация за ефективното и ефикасно управление на Програмата;

- предостави обратна връзка към УО за резултатите от извършената работа и предприетите действия по време на изпълнението на Програмата, постигнати благодарение на препоръките от оценките по отношение подобряване усвояването на средствата, качествено изпълнение, постигането на заложените етапни цели и оптимизиране на работата;

- гарантира използването на резултатите от заинтересованите страни при изпълнението на Програмата;

- гарантира, че заинтересованите страни са привлечени в процеса на оценка и осигурява възможност за своевременен диалог между всички партньори;

- подобри прозрачността и откритостта по отношение изпълнението на Програмата, процеса на комуникация със заинтересованите страни и информираността им относно резултатите от изпълнението ѝ и нейното въздействие.

1.2 Обхват и обосновка на Плана за оценка

Съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060 през програмния период задължително е извършването на следните оценки:

- **предварителна оценка на финансовите инструменти** съгласно член 58, параграф 3;

- **оценка на резултатите от междинния преглед** на всяка програма, която включва предложение за окончателното разпределяне на сумата за гъвкавост, посочена в член 86, параграф 1, втора алинея, която се представя на ЕК до 31 март 2025 г. (чл.18, параграфи 1 и 2);

- **оценка на въздействието**, която следва да бъде извършена за всяка програма в срок до **30 юни 2029 г.** (чл.44, параграф 2)

- **оценки по време на програмния период** за оценяване на програмите въз основа на един или няколко от следните критерии: **ефективност, ефикасност, относимост, съгласуваност и добавена стойност от Съюза** (чл.44, параграф 1);

- **до 31 декември 2031 г. Комисията прави ретроспективна оценка**, с която разглежда ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността и добавената стойност от Съюза на всеки от фондовете (чл. 45, параграф 2).

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Планът за оценка съдържа списък на оценките, които УО планира да проведе през програмния период, като той не включва вече проведената предварителна оценка на подходящата подкрепа от фондовете чрез финансови инструменти по Програмата.

Въз основа на разработения План за оценка през програмния период УО гарантира извършването на подходящи и навременни оценки, включително за оценяване на ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността, добавената стойност от Съюза и въздействието на Програмата, както и че резултатите и препоръките от всяка оценка са подложени на подходящо проследяване.

В периода 2021-2027 г. е поставено ясно разграничение между задачите на държавите членки и ЕК. Акцент се поставя върху изпълнението, ориентирано към постигане на заложените междинни цели и целеви стойности, определени във връзка с всяка специфична цел на Програмата, като от междинния преглед на Програмата зависи и окончателното разпределение на сумата за гъвкавост, съгл. член 18 на Регламент (ЕС) 2021/1060.

За целта специално внимание ще бъде отделено на оценката на ефективността и ефикасността на мерките за подпомагане по Програмата, методите за предоставяне на подкрепата по ПКИП 2021-2027, в т.ч. по отношение на заложените показатели и системата за тяхното отчитане, изпълнението на финансовите инструменти както и качеството на изпълнение като цяло.

Получаването на навременна информация относно напредъка и резултатите от изпълнението на процедурите и финансовите инструменти по Програмата, особено за онези, стартирали в началото на програмния период, ще допринесе в значителна степен за навременното предприемане на необходимите корективни мерки и своевременното разпределение на сумата за гъвкавост.

Не на последно място Планът за оценка гарантира получаване на своевременно информация и увереност, че предприятиите от УО действия водят до постигане на специфичните цели по приоритети на Програмата, дават своя принос за изпълнение на целите на политиката и гарантират положително въздействие върху целевите групи и икономиката на страната като цяло. В този смисъл важен акцент в Плана за оценка е и фокусът върху специфични теми и въпроси, които са от съществено значение за качествено изпълнение на Програмата, напр.: приносът и въздействието на изпълнението на мерките по Програмата върху разработването и внедряването на иновации на ниво предприятие; подкрепата за създаване на нови и развитие на

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

иновативни предприятия; подкрепата за заявяване и защита на индустриална собственост, насърчаване на въвеждането на технологии и стандарти от Индустрия 4.0 в предприятията, вкл. разработване на цифрови технологии, софтуер, цифрови приложения в областта на Индустрия 4.0; развитието на предприемаческата екосистема насърчаването на предприемаческата активност и подобряването на конкурентоспособността на бизнеса; подобряването на енергийната и ресурсна ефективност на предприятията; увеличаването на дела на ВИ в брутно крайно енергийно потребление; засилването на прехода към кръгова икономика; прилагането на финансови инструменти в подкрепа на бизнеса, вкл. в комбинация с грант; приносът към прилагането на териториалните инструменти (ВОМР и ИТИ); влиянието на Програмата върху хоризонталните въпроси и др.

2 Рамка за изпълнение на оценката на Програмата

2.1 Описание на процеса на оценка в правомощията на УО на ПКИП 2021-2027

Процесът по организация, координация и провеждане на оценки на ПКИП 2021-2027 е ясно дефиниран в отговорностите на УО. Функциите по оценката и координационните връзки са определени и отделени от останалите дейности по изпълнение, контрол и одит на ПКИП 2021-2027, като същите се извършват от сектор ПКИП 2021-2027 на отдел „Програмиране“. УО гарантира изготвянето и прилагането на процедури за създаването и събирането на данни, необходими за извършването на оценки, вкл. на данни, свързани със специфичните за Програмата показатели.

В рамките на сектор ПКИП 2021-2027 на отдел „Програмиране“, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ - Управляващ орган на Програмата, са определени експерти, които отговарят за извършването на оценката на Програмата. Определените експерти изпълняват задълженията си и осъществяват координация с всички отговорни звена за провеждане на оценката съгласно действащата нормативна уредба, и утвърдения Наръчник по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 - 2027.

Основните задачи на сектор ПКИП 2021-2027 в отдел Програмиране по отношение на извършване на оценка на Програмата включват:

- ✓ Разработване на План за оценка и съгласуването му с всички заинтересовани страни, вкл. актуализирането му при възникнала необходимост.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

- ✓ Координация и организация на дейностите, свързани с изпълнението на оценките, заложи в плана за оценка, в т.ч:
 - Участие в подготовката на технически спецификации за избор на външни изпълнители за целите на извършване на различни видове оценки, както и в последващата координация и контрол на дейностите, извършвани от страна на избраните външни оценители;
 - Осигуряване на административен капацитет за изпълнението на дейностите по оценка;
 - Анализ и подготовка на становища по препоръки, направени от външни оценители, заедно с останалите отдели на ГД ЕФК;
 - Изготвяне на планове за действие по изпълнение на препоръките от извършените оценки, заедно с останалите отдели на ГД ЕФК;
 - Изготвяне на предложения за промяна на Програмата или на начина ѝ на управление, наложени като резултат от проведени оценки;
 - Проверка на степента на изпълнение на препоръките от оценките;
 - Предоставяне на информация относно извършените оценки на всички заинтересовани страни и сътрудничество с Постоянната междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ/ЕФСУ на национално ниво;
- ✓ Координация и изпълнение на дейности за осигуряване на публичност на резултатите от оценката;
- ✓ Участие в организацията и координацията на изготвянето на вътрешни анализи и оценки, при необходимост, в т.ч. разработване на препоръки и планове за действие, базирани на резултатите от тези оценки;
- ✓ Анализ на информация, събрана в процеса на мониторинг на Програмата.

Процедурата по изготвянето на Плана за оценка, както и на измененията в него, в случай на необходимост, е представена в [Приложение 1](#).

Връзка със системата за наблюдение

Постигането на целите и резултатите по ПКИП 2021-2027 се измерва чрез 92 показателя (58 за краен продукт/изпълнение и 34 за резултат). 62 от тези показатели са съгласно Приложение I Общи показатели за крайния продукт и за резултата за ЕФРР и

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Кохезионния фонд — чл. 8, параграф 1 (1) от Регламент (ЕС) 2021/1058³, а 30 са специфични за Програмата. 78 показатели са по петте специфични цели на двата тематични приоритета на Програмата и 14 са по приоритета за Техническа помощ. Избраните специфични за Програмата показатели позволяват при измерването им да се представят валидни данни съгласно изискванията на ЕК.

Разработена е Методология за установяване на рамката на изпълнението по ПКИП 2021-2027, даваща подробно описание/дефиниция на всеки показател. Тя предоставя информация относно критериите за избор на показателите, използваните данни и методите на изчисление на етапните цели и целевите стойности.

Въвеждането и своевременното актуализиране на стойностите на постигнатите показатели в ИСУН се извършва от експерти от отдел „Изпълнение на проекти“ (ИП) и отдел „Финансово управление“ (ФУ).

Процедура по координация с отделите в УО

Процесът по оценка в УО се осъществява в сътрудничество с всички отдели в структурата на ГД ЕФК, като, с оглед ефективното изпълнение на функциите по оценка, се осъществява и постоянна комуникация и обмен на данни между сектор ПКИП 2021-2027 в отдел Програмиране и останалите отдели в ГД ЕФК.

При осъществяването на оценки, сектор ПКИП 2021-2027 в отдел Програмиране получава информация от останалите отдели, както следва:

- ✓ Данни относно проведени оценки и сключени договори, предоставяни от отдел „Подбор на проекти и договаряне“ (ППД);
- ✓ Мониторингови данни, свързани с напредъка в изпълнението на проектите и предварително заложените и постигнатите стойности на показателите, неизпълнение на проекти и др., предоставяни от отдел „Изпълнение на проекти“ (ИП);
- ✓ Финансови данни, свързани с изразходвани средства по Програмата, искания за плащане, идентифицирани трудности и проблеми и др., предоставяни от отдел „Финансово управление“ (ФУ) и др.

³ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Отдел Програмиране/ сектор ПКИП 2021-2027 изисква необходимата информация от отговорния отдел в УО, като прилага примерен образец за структуриране на исканата информация.

Докладите от извършените оценки се представят за становище по компетентност на отделите в ГД ЕФК и Насочващата група за оценка (в случай, че такава е създадена), като получените коментари се обобщават от Комисията за приемане на изпълнението по съответния договор за оценка и се представят на изпълнителя (в случай на външна оценка) или се отразяват от екипа по оценка (в случай на вътрешна оценка).

След приключване на изпълнението на дадена оценка (вътрешна или външна) окончателният доклад от оценката се предоставя за одобрение от Ръководителя на УО (при вътрешна оценка) или от Възложителя/ упълномощено/и от него лице/а (при външна оценка).

Комитетът за наблюдение на ПКИП 2021-2027 получава информация от УО относно напредъка при извършването на оценките, обобщенията на оценките и евентуалните последващи действия по констатациите от тях (чл.40, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060).

Резултатите от извършените оценки се изпращат на Европейската комисия и се публикуват на уебсайта на Програмата (чл.44, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/1060).

След приключване на оценките и одобрението на резултатите от тях, сектор ПКИП 2021-2027 в отдел „Програмиране“ предприема необходимите стъпки за изпълнение на препоръките, като изработва план за действие за тяхното изпълнение. Същият се съгласува от отделите в УО и се одобрява от Ръководителя на УО, след което се представя пред КН.

Насочваща група по оценка към Управляващия орган

При необходимост може да се създаде Насочваща група по оценка (НГО) към Управляващия орган, която да координира процеса по оценка. Тя има едновременно институционално-представителна и техническо-методическа функция. В първият случай, ролята на НГО гарантира, че интересите на всички основни заинтересовани страни/партньори са взети под внимание, и че институциите, които евентуално трябва да предприемат действия, са включени. Важно е също така да се гарантира, че НГО изпълнява задачите си без наличие на конфликт на интереси. По отношение на

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

техническо-методическата си функция, НГО защитава техническото качество на оценката от методическа гледна точка и е гаранция за независимост на оценката, като разчита на научни експерти или специалисти в съответната област на оценка. НГО може да дава съвети относно заданията за обществените поръчки, да подкрепя работата по оценка, напр. чрез улесняване на достъпа до документация и данни, необходими за извършване на оценка, да оценява качеството на документите, които се изготвят и др.

Чрез НГО се гарантира, че дейностите по оценка се провеждат по независим, безпристрастен, професионален и етичен начин.

За особено важни или сложни/комплексни оценки, техническо-методическата функция може да бъде засилена допълнително, чрез назначаването на външни за администрацията експерти, компетентни по отношение на методологията и конкретната тематика.

НГО подпомага със становища работата на комисиите за приемане на работата на външните изпълнители на предвидените оценки на Програмата, като дава коментари и препоръки по докладите от оценката по същество, съобразно компетенциите на членовете ѝ.

Насочваща група по оценка към Управляващия орган може да бъде сформирана от представители на отделите/ секторите на УО/ специализираните дирекции в МИР за целите на конкретна оценка със заповед на РУО. Членовете ѝ следва да притежават специализирана експертиза в област, релевантна за ПК ИП 2021-2027, за да се улесни работата по изпълнение на дейностите по оценка и да се осигури необходимото съдействие. Същата може да се създаде преди разработването на документация за обявяване на обществена поръчка за извършване на оценка от външен изпълнител, като в този случай има за задача да дава препоръки и коментари при определяне на обхвата на оценката и методологията за нейното извършване.

Извършване на оценки

С оглед гарантиране на безпристрастност и независимост (чл.44, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060) предвидените в плана оценки е предвидено да бъдат изпълнявани основно посредством ползването на услугите на външни изпълнители, подбрани чрез процедури на основата на ясно дефинирани критерии, гарантиращи качество и професионализъм, при спазване на разпоредбите на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

При изпълнение на договори за оценка, възложени на външни изпълнители със заповед на министъра на иновациите и растежа или оправомощено от него лице, се създава нарочна комисия за приемане на изпълнението, която включва нечетен брой членове, представители на звената в УО, в зависимост от техните компетенции, и задължително представител/и на сектор ПКИП 2021-2027 в отдел „Програмиране“. Комисията осъществява координация на работата на оценителите, дава коментари и препоръки по доклада/докладите от оценката и контролира работата на външните оценители от гледна точка на спазване на изискванията на УО, записани в съответните технически спецификации за оценка и сроковете, поставени в договорите. Съгласно подписания договор и клаузите в него, външният оценител работи в тясно сътрудничество с назначената Комисия, която следва да му предоставя необходимите документи и информация, както и да му съдейства за изпълнение на заданието. Отчетността по реализиране на дейностите се извършва съгласно установен план-график между УО и външния оценител и клаузите на сключения договор и приложенията към него.

В случаите когато ситуацията на оперативното управление налага, могат да бъдат провеждани и по-малки по обхват вътрешни анализи и оценки. В този случай те се извършват от функционално независими експерти, съгл. условията на чл.44, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

2.2 Координация на оценката с партньорите и заинтересованите страни

Партньорите в процеса на оценка включват Европейската Комисия, Комитета за наблюдение на ПКИП 2021-2027, Постоянната междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ/ЕФСУ на национално ниво, бенефициентите по Програмата и други заинтересовани страни.

Партньорите в процеса на оценка са не само ползвателите на резултатите от оценката, но също така и организации, които представляват значителен източник на информация, необходим за правилното провеждане на оценката.

Един от механизмите за координация на ниво програмиране и на ниво изпълнение се осъществява чрез участие в състава на КН на ПКИП 2021-2027 на представители на Централното координационно звено и останалите Програми. От друга страна, представители на УО са включени в състава на Постоянната междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ/ЕФСУ.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Комитет за наблюдение на ПКИП 2021-2027

КН на ПКИП 2021-2027 е сформиран на 29.12.2022 г. със Заповед № РД-14-381/29.12.2022 г. на Министъра на иновациите и растежа и следи напредъка в постигането на целите и изпълнението на приоритетите на Програмата въз основа на предоставените от УО документи и информация. КН на ПКИП 2021-2027 осъществява следните функции по отношение на оценката:

- Разглежда и одобрява Плана за оценка на ПКИП 2021-2027 и всяко негово изменение (*чл.40, параграф 2, буква в*) от Регламент (ЕС) 2021/1060). Планът за оценка се представя за одобрение от страна на Комитета за наблюдение не по-късно от една година след решението за одобряване на Програмата (*чл.44, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060*);

- Разглежда елементите на предварителната оценка относно подходящата подкрепа от фондовете чрез финансови инструменти и стратегическия документ, определящ реда и условията за принос от Програмата за финансовия инструмент (*чл.40, параграф 1, буква г*) от Регламент (ЕС) 2021/1060);

- Получава информация от УО относно резултатите, обобщенията и препоръките от извършените оценки, вкл. такива проведени от ЕК и касаещи Програмата;

- Разглежда напредъка, постигнат в изпълнението на Плана за оценка и евентуалните последващи дейности във връзка с констатациите от тях (*чл.40, параграф 1, буква д*) от Регламент (ЕС) 2021/1060).

В изпълнение на посочените задължения, КН на ПКИП 2021-2027 се явява и един от потребителите на резултатите от оценките на Програмата.

Постоянна междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ 2014-2020 (ЕФСУ 2021-2027) на национално ниво

Междуведомствената работна група за оценка на ЕСИФ/ЕФСУ е създадена със Заповед № Р-111/12.05.2015 г., посл. изм. със Заповед № Р-211/26.09.2022 г. на заместник министър-председателя по управление на европейските средства.

Членове на работната група са представители на Централното координационно звено, на управляващите органи на програмите, съфинансирани от ЕСИФ/ЕФСУ, на „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД (ФМФИБ) и на Националния статистически институт.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Основната роля на Работната група (РГ) е да подпомага Централното координационно звено (ЦКЗ) и управляващите органи (УО) при координацията на планирането и извършването на оценки на изпълнението на Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмен период 2014-2020 г. (ЕСИФ) и Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021-2027 г. (ЕФСУ).

Работната група има следните функции и задачи:

1. Осигуряване на централна координация на оценката на програмите, съфинансирани от ЕСИФ и ЕФСУ;
2. Обсъждане на инициативите на Европейската комисия (ЕК) по отношение на оценката на ЕСИФ и ЕФСУ, включително резултатите и документите, произтичащи от работата на Мрежата за оценка към Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ и Партньорството за оценка към Генерална дирекция „Заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия;
3. Подпомагане на УО в разработването на планове за оценка програмите съгласно чл.44, параграф 5 на Регламент (ЕС) 2021/1060 и тяхното последващо изпълнение;
4. Участие в разработването на националния план за оценка на Споразумението за партньорство за програмен период 2021-2027 г.;
5. Подпомагане на ЦКЗ при извършването на оценки на Споразумението за партньорство и при оценки по хоризонтални теми, свързани с изпълнението на Споразумението за партньорство и програмите;
6. Обсъждане на резултатите, заключенията и препоръките от извършените оценки по хоризонтални теми, свързани с изпълнението на Споразумението за партньорство и програмите;
7. Осигуряване на обмен на добри практики по отношение оценката на програмите съфинансирани от ЕСИФ и ЕФСУ, между управляващите органи, ЦКЗ и НСИ, както и между УО, ЦКЗ и НСИ и аналогични институции на други държави членки;
8. Преглед на напредъка по индикаторите в рамките за изпълнение на програмите, съфинансирани от ЕСИФ и ЕФСУ, и обсъждане на потенциални рискове от непостигане на етапните цели, заложи в рамките за изпълнение, както и мерки за минимизиране на тези рискове.

Мрежа за оценка към ГД „Регионална и селищна политика“ на ЕК

Мрежата за оценка се състои от представители на държавите членки, които са отговорни за оценката на политиката на сближаване. Тя е важен форум за дискусии между ЕК и държавите-членки по въпроси, засягащи оценката на политиката на

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

сближаване, включително методически указания, индикатори, планове за оценка, напредък по отношение на оценките, които се предприемат от ЕК и държавите членки, както и резултатите от оценките и тяхното приложение. Мисията на мрежата е и да се улесни обменът на опит и добри практики между държавите членки с цел укрепване на капацитет за оценка в рамките на Европейския съюз.

Европейска комисия

Представители на Европейската комисия са включени в процеса на оценка и посредством участие в заседанията на КН. Комисията работи в тясно сътрудничество със страните-членки по отношение обмена на информация (включително данни от мониторинга) и правилното и навременно приложение на препоръките от оценките.

Съгласно чл. 45, (1) от Регламент (ЕС) 1060/2021 до края на 2024 г. Комисията извършва междинна оценка, при която разглежда ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността и добавената стойност от Съюза на всеки от фондовете.

В изпълнение на чл. 44, (2) до 31.12.2031 г. Комисията следва да направи ретроспективна оценка, с която да разгледа ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността и добавената стойност от Съюза на всеки от фондовете. За ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА тази оценка акцентира по-специално върху социалното, икономическото и териториалното въздействие на изброените фондове във връзка с целите на политиката, посочени в член 5, (1). Комисията публикува резултатите от ретроспективната оценка на своя уебсайт и ги съобщава на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Извън тези си задължения, Комисията дава насоки относно плановете за оценка на Програмите, методите и техниките за провеждане на оценки и анализ на данните и др., като резултатите от проведените оценки следва да бъдат представяни и на ЕК.

2.3 Стратегия за управление на качеството на процеса по оценка

Гарантирането на качество на оценителния процес е от съществено значение за получаване на стойностен и използваем краен продукт от всяка оценка. Качеството на оценките зависи от три взаимно свързани фактора:

- качество на **планирането и дизайна на оценките** (вкл. тяхното възлагане);
- качество на **осъществяването на оценките** и

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

- качество на **системата за наблюдение и генерираните от нея данни**⁴.

С оглед гарантиране на качеството на оценките през програмния период 2021-2027 експертите по оценка от сектор ПКИП 2021-2027 в отдел „Програмиране“ на ГД ЕФК ще спазват процедурите за извършване на оценки, разписани в глава 13 „Наблюдение и оценка на оперативната програма“ на Наръчника по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027, изискванията на нормативните и методическите документи на ЕК в областта на оценката, Закона за обществените поръчки, както и на други приложими документи и насоки.

В допълнение, при изготвянето на заданията за избор на изпълнител и по време на осъществяването на контрола върху качеството им на изпълнение, ще се търси съответствие с изискванията на приложимото законодателство и методическите насоки на ЕК в областта на оценката. Изготвянето на качествени технически спецификации за оценка е от ключово значение, тъй като те имат важна роля при постигането на желаните резултати от оценката. Заданията ще служат и като инструмент за последващ контрол на изпълнението на дейностите от страна на външния оценител и за гарантиране на качеството на оценителните доклади. За целите на приемане на изпълнението на възложените дейности ще бъдат назначавани нарочни комисии, които да гарантират, че формулираните в заданията очаквани резултати са постигнати и изпълнението им отговаря на изискваното качество.

Друг аспект в стратегията за управление на качеството на процеса на оценка е включване на изискване към външните оценители да представят пред УО междинни/етапни доклади за докладване на конкретни резултати и напредък в изпълнението на определени периоди в рамките на срока за изпълнение на оценката. По този начин УО ще има възможност да получава предварителни резултати от оценката на сравнително по-ранен етап, а не в последния етап – окончателен доклад, когато възможностите за своевременна реакция от страна на УО са намалени и времево ограничени.

Качеството на оценките на ПКИП 2021-2027 се гарантира и посредством регулярна отчетност пред КН и всички заинтересовани страни, както и при необходимост, посредством създаването на НГО към УО.

⁴ [EVALSED. Managing quality assurance and quality control](#), стр. 49

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

2.4 Стратегия за гарантиране използването на резултатите от проведените оценки на ПКИП 2021-2027, и осигуряване на публичност

За осигуряването на прилагането на резултатите от оценките по ПКИП 2021-2027 ще се предприемат следните действия:

- ✓ Изискване на изрични, ясни и конкретни заключения и препоръки в оценителните доклади;
- ✓ Представяне на резултатите от оценките в подходящ обем и формат на съответните потребители;
- ✓ Изготвяне на План за действие по препоръките от всяка оценка и проследяване на напредъка в изпълнението му.

Друг механизъм за гарантиране на използването на резултатите от оценките е включването на заинтересованите страни в процеса на оценка и разпространение на информация. Това ще доведе и до повишаване на доверието в резултатите от оценките, и подобряване изпълнението на препоръките.

Един от най-важните фактори за използване на резултатите е качеството на оценките и тяхното планиране (разпределението им във времето), така че изводите и препоръките да са навременни и налице в момент, когато са от значение за вземането на решения.

Всички резултати и заключения от извършените оценки се докладват на Ръководителя на УО, с оглед подобряване управлението и изпълнението на ПКИП 2021-2027. Напредъкът при извършването на оценките и основните изводи и препоръки от тях се представят по време на срещите за преглед с Комисията и се включват в информацията относно напредъка в изпълнение на оценките, представяна на заседанията на КН.

Въз основа на резултатите и констатациите от извършените оценки, сектор ПКИП 2021-2027 в отдел „Програмиране“ изготвя и представя за одобрение на Ръководителя на УО План за действие за изпълнение на отправените препоръки. Преди одобряването му, Планът се съгласува със заинтересованите отдели и сектори в УО, както и с други заинтересовани страни, отговорни за действията, които следва да се предприемат. Плановите за действие определят дейностите, необходимите за изпълнение на отправените препоръки, отговорниците и сроковете и, в случай на необходимост, нужните допълнителни ресурси и техните източници. Напредъкът по изпълнението на Плановите за действие също се докладва на КН.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Оценките имат стойност като инструмент за управление, само ако техните резултати бъдат използвани. Смисълът от провеждането им е да се извлекат поуки и следствия, които да могат да бъдат използвани на практика. Изводите и препоръките, отправени в тях, следва да водят до вземане на решения и предприемане на действия за оптималното изпълнение на Програмата и за повишаване на нейната ефективност, ефикасност и въздействие.

Осигуряване на публичност на резултатите от проведените оценки и дейностите по оценка

Оценките нямам да имат последици, ако техните резултати и препоръки не бъдат разпространени. Целта на разпространение на резултатите от оценките е да се осигури прозрачност, публичност и достъп до препоръките и изводите от проведените изследвания на всички заинтересовани страни и да насърчи тяхното използване като инструмент за управление – вземане на управленски решения и предприемане на действия. Това е важно условие за правилното отразяване на изводите и резултатите от оценките в процеса на програмиране и изпълнение, за повишаване на общия ефект от провеждането на оценките, за по-добро разбиране за Програмата, нейните резултати и въздействия, съществуващи добри практики и др.

Отговорните за възлагането и осъществяването на оценки следва да осигурят комуникирането и използването на техните резултати. Внимателно трябва да бъдат идентифицирани потенциалните им потребители – политици, бенефициенти, заинтересовани лица, широка общественост, като на база на това се подберат най-подходящите канали за комуникация.

В допълнение, съгласно изискванията на чл. 44 (7) от Регламент (ЕС) № 1060/2021, проведените оценки са публично достояние и в интерес на прозрачността и с цел стимулиране на публичния дебат по отношение на резултатите от оценката същите се публикуват на уебсайта с информация за Програмите, за които органът отговаря, съгл. чл. 49 (1) от Регламент (ЕС) 1060/2021, единния информационен портал за ЕСИФ/ЕФСУ в България, както и на други подходящи за целта източници на информация. УО предвижда да представя резултатите от всички оценки на ПК ИП 2021-2027 и на вниманието на КН и на широката общественост, като за целта, освен официалната интернет-страница на Програмата, ще бъдат използвани и други подходящи комуникационни канали.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Комуникирането на оценките следва да включва:

- ✓ Подобряване на информираността за текущия процес на оценка;
- ✓ Предоставяне на обратна връзка за междинни констатации;
- ✓ Разпространение и управление на обратната връзка относно проекто-доклади и резултати (напр. инструменти за събиране на данни); и
- ✓ Съобщаване на констатациите и заключенията от оценката.⁵

За целите на разпространение на резултатите от оценки на ОПИК 2014-2020/ ПККИП 2021-2027 се предвижда да се използват следните основни канали за разпространение, при спазване на приложимите правила за достъп до информация:

- Разпространение на докладите за оценка по електронна поща/ SFC

Информация с резултатите от докладите за оценка ще бъде изпращана до останалите отдели и сектори на УО, КН, Постоянната междуведомствена работна група за оценка на ЕСИФ/ЕФСУ на национално ниво, Звеното за оценка в ГД „Регионална и селищна политика“ и други страни, заинтересовани от изпълнението на ПККИП 2021-2027.

Управляващият орган си запазва правото да променя и/или разширява списъка за разпространение на информация.

- Интернет – чрез интернет-страницата на УО/ МИР, единния информационен портал за структурните фондове на ЕС и при възможност, други подходящи страници/портали;

За осигуряване на максимална публичност, окончателните доклади или резюмета към тях ще бъдат достъпни на интернет-страницата на Програмата, както и на информационен портал за структурните фондове на ЕС, след представянето им пред Комитета за наблюдение.

- Медии, вкл. с помощта на социални медии (бюлетини, прессъобщения и други публикации);

⁵ [EVALSED. Managing evaluation communications](#), стр. 47

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

За запознаване на широката общественост с процеса по оценка и с резултатите от извършените оценки, информация за тях ще бъде публикувана и в профилите на Програмата в социалните медии, както и посредством нарочни публикации/ прессъобщения в други подходящи за целта електронни и печатни медии, вкл. представянето им в подкаста на МИР.

- Тематични семинари/ събития на национално и международно ниво, работни срещи и др.

След одобрението на окончателните доклади от оценките, същите могат да бъдат представяни под формата на презентации по време на тематични събития на национално и международно ниво, семинари, конференции и др. подходящи форуми. Презентациите от своя страна ще бъдат достъпни за широката общественост, както на интернет страницата на Програмата, така и на интернет страниците на организаторите на съответните събития.

2.5 Обосновка на наличния капацитет за изпълнение на Плана за оценка на ПК ИП 2021-2027

Осигуряването на ресурси и капацитет за извършване на оценки е регламентирано в чл. 35, (1), чл. 35, (2д) и чл. 36, (1). на Регламент (ЕС) 1060/2021. Човешките и финансови ресурси, необходими за извършване на оценките по ПК ИП 2021-2027, са идентифицирани и планирани в ГД ЕФК.

В рамките на сектор ПК ИП в отдел „Програмиране“ на ГД ЕФК са определени експерти, чиято работа е фокусирана основно върху оценката на Програмата. Функцията по оценка е вменена и в длъжностните характеристики на съответните експерти.

В рамките на приоритетна ос 3 „Техническа помощ“ на ПК ИП 2021-2027, са предвидени средства за подкрепа с оглед гарантиране на финансовото обезпечаване на дейността по оценка и развитие на капацитета за оценка в рамките на УО. Основните дейности за подкрепа по отношение на оценката включват:

- Засилване ролята на оценките като инструмент за повишаване на ефективността и ефикасността на Програмата чрез изграждане на култура за оценки, обмяна на знания и сътрудничество, укрепване на капацитета за планиране и възлагане на оценки, осигуряване на данни, необходими за целите на оценките и използване на резултатите от оценките;

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

- Повишаване на капацитета на служители, пряко участващи и подпомагащи планирането, управлението, изпълнението, наблюдението, оценката и контрола на ПК ИП 2021-2027 чрез осигуряване на участие в обучения, работни срещи, семинари, работни посещения, обмен на добри практики и опит и др. с конкретна насоченост по теми, актуални за изпълнението на ПК ИП 2021-2027.

Нужди от обучение на експертите в УО на ПК ИП 2021-2027, отговорни за оценката

През програмнен период 2021-2027 е предвидено Приоритет 3 „Техническа помощ“ да подкрепя засилването на ролята на оценките като инструмент за повишаване на ефективността и ефикасността на Програмата чрез изграждане на култура за оценки, обмяна на знания и сътрудничество, укрепване на капацитета за планиране и възлагане на оценки, осигуряване на данни, необходими за целите на оценките и използване на резултатите от оценките. Реализацията на тази подкрепа е конкретизирана чрез мерки за постигането на специфични цели по отношение на административния капацитет и човешки ресурси, в т.ч. и капацитета за извършване на оценки. УО, съвместно с дирекция “Човешки ресурси” в МИР, е отговорен за организацията на процеса на анализ на необходимостта от обучения, разработка на специфични обучителни програми и изпълнението им. Годишният план за обучения на МИР (включително ГД ЕФК – Управляващ орган на ПК ИП 2021-2027) включва идентифицираните приоритети, от гледна точка на предмет на обученията и участие на служителите в тях.

УО разработва и изпълнява и специфични обучителни програми, свързани с управлението и изпълнението на Програмите. За да се гарантира качествено изпълнение на дейностите по оценка, част от тях следва да са посветени на развитието на капацитета за оценка на екипа, отговорен за провеждане на оценки в зависимост от личните потребности за повишаване на квалификацията на съответния служител. За целта могат да бъдат използвани специализираните обучения, провеждани от Института по публична администрация, Европейският институт за публична администрация и други национални и международни обучителни организации, участия в международни конференции за оценка на изпълнението и въздействието на ЕСИФ/ЕФСУ, провеждане на партньорски прегледи (peer reviews), както и в други обучения и инициативи.

3 Планирани оценки

Настоящият раздел съдържа списък и описание на предвижданите теми за оценка и индикативните дейности по оценката на ПК ИП 2021-2027, индикативен график за

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

тяхното извършване и друга релевантна информация съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 1060/2021 и Работен документ на службите на Комисията: Изпълнение, мониторинг и оценка на Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд и Фонда за справедлив преход през програмен период 2021-2027 г. Списъкът е индикативен и подлежи на редовно преразглеждане от УО и Комитета за наблюдение на ПК ИП 2021-2027 с оглед отразяване на актуалните потребности от оценка.

За всяка оценка, Планът съдържа следната информация:

1. Предмет и обосновка на необходимостта от оценката, подход, основни въпроси за оценка, които впоследствие ще бъдат конкретизирани;
2. Продължителност и индикативен период за провеждане на оценката.
3. Индикативен бюджет за провеждане на оценката.

Предвидените дейности и въпроси за оценка са индикативни и могат да бъдат променени/съкращавани/допълвани в зависимост от конкретните потребности, възникнали към момента на инициране на оценката.

Списъкът с индикативните теми за оценка през програмния период включва следните оценки:

- Последваща оценка на резултатите и въздействието от изпълнението на ОПИК 2014 – 2020;
- Текущи оценки и анализи на ПК ИП 2021-2027;
- Оценка на изпълнението на финансовите инструменти по ПК ИП 2021-2027;
- Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението по приоритети на ПК ИП 2021-2027 (терминална оценка);
- Предварителна и стратегическа оценка на околната среда на Програмата за следващ програмен период;
- Оценка на въздействието на ПК ИП 2021-2027, която, съгл. чл. 44, §2 от Регламент (ЕС) 1060/2021, се извършва от УО до 30.06.2029 г.;
- Последваща оценка, която, съгл. чл. 45, §2 от Регламент (ЕС) 1060/2021, се извършва от ЕК до 31.12.2031 г.;
- Оценки, които засягат две или повече програми (хоризонтални/тематични);
- Специални (ad-hoc) оценки, проучвания и анализи.

С изключение на текущите, ad-hoc оценките, проучванията и анализите, които могат да бъдат и вътрешни, в зависимост от спешността и сроковете, необходими за приключването им, всички останали планирани оценки се предвижда да бъдат осъществени от външни изпълнители.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

3.1 Последваща оценка на резултатите и въздействието от изпълнението на ОПИК 2014 – 2020

Тема на оценката	Последваща оценка на резултатите и въздействието от изпълнението на ОПИК 2014 – 2020
Обосновка	<p>Извършването на оценката е пряко свързано с изпълнението на ангажиментите на УО на ОП „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г., в изпълнение на изискванията на:</p> <ul style="list-style-type: none">• чл. 56 (3) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.⁶, съгласно който оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигането на целите по всеки приоритет се извършва поне веднъж в рамките на програмния период;• чл. 1, т. 12 от Регламент (ЕС) 2020/2221 г.⁷, съгласно който държавите-членки гарантират, че до 31.12.2024 г. трябва да бъде извършена поне една оценка на използването на средствата по линия на REACT-EU, за да се оцени тяхната ефективност, ефикасност, въздействие и, където е приложимо, приобщаващ и недискриминационен характер. <p>Предвид значимостта на резултатите от оценката за вземането на информирани решения и установяване на стратегически правилните подходи за прилагането на инструментите по ПК ИП 2021-2027 от ключово значение за УО е да получи обективна и независима експертна оценка на степента и начина, по който всички интервенции, подкрепени по ОП „Иновации и конкурентоспособност” са постигнали набелязаните цели и резултати, да се оцени ефектът от тяхното изпълнение и да се направят изводи доколко постигнатите резултати са устойчиви.</p>

⁶ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета

⁷ Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 година за изменение на Регламент (ЕС) 1303/2013 по отношение на допълнителните средства и уредбата за изпълнение с цел оказване на помощ за улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU).

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Индикативни дейности по оценката	<ol style="list-style-type: none">1. Извършване на независим експертен анализ и оценка на приноса на подкрепата от ЕСИФ за постигане на специфичните цели по инвестиционните приоритети за всяка приоритетна ос на ОПИК 2014-2020;2. Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението на ОПИК, базирано на анализ и оценка на приоритетните оси, обособени в четири тематични области на оценка: „НИРД и иновации“, „Предприемачество, дигитализация и конкурентоспособност на предприятията“, „Енергийна и ресурсна ефективност“ и „Подкрепа на МСП по линия на REACT-EU за справяне с последиците от COVID кризата и устойчиво възстановяване на икономиката“, при отчитане на техните специфични целеви групи, конкретни цели и обявени през периода процедури за предоставяне на подкрепа чрез БФП/финансови инструменти;3. Извършване на оценка на въздействието на интервенциите и постигнатата устойчивост на резултатите по ОПИК, включително оценка на въздействието върху околната среда за периода от 2018 г. до 2023 г. и приносът за изпълнението на хоризонталните политики на ЕС;4. Въз основа на резултатите от анализите и оценката, формулиране на добри практики, поуки, и конкретни изводи и препоръки за съответни действия и механизми, които следва да бъдат взети под внимание при изпълнението на дейностите по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 – 2027 г. (ПКИП) и/ или при структурирането на други подобни публични и/или национални инструменти.
Подход	Оценка на въздействието
Основни въпроси за оценката	Оценката ще изследва, но няма да се ограничава до, следните основни въпроси: Общи въпроси, за четирите тематични области на оценка: Ефективност и ефикасност <ul style="list-style-type: none">• Какъв е приносът на средствата от ЕСИФ за постигане на целите по всеки приоритет на ОПИК? До каква степен специфичните цели на ОПИК биха били постигнати без тази подкрепа?• Каква е ефикасността (съотношението между вложен ресурс и постигнати резултати) на интервенциите по ОПИК? До каква

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

степен подкрепата от ОПИК е била навременна, ефективна от гледна точка на разходите и е отговорила на нуждите на целевите групи?

- До каква степен инструментите и механизмите за изпълнение на мерките по ОПИК са били подходящи, достатъчни и адекватни за постигане на очакваният принос по приоритетни оси на Програмата и посрещането на нуждите на целевите групи? При какви обстоятелства са работили най-добре за справяне с нуждите на целевите групи? Какво би могло да доведе до подобряването им през програмен период 2021-2027?
- Кои са примерите за добри практики и успешни проекти при осъществяването на интервенциите по ОПИК и как те могат да бъдат използвани при дизайна на процедури и структурирането на финансови инструменти по ПК ИП 2021-2027? Какви са основните поуки, вкл. от гледна точка на дизайна и времето стартиране на процедурите по ОПИК?
- Идентифицирани ли са пречки при изпълнението на интервенциите по ОПИК и как са били преодолени те?

Въздействие и хоризонтални политики

- Допринесла ли е подкрепата по линия на ОПИК за намаляване на преодоляването на икономическите, социални и териториални различия? Какъв е приносът на ОПИК за тази промяна (ако такава е настъпила)?
- Какви са основните проблеми пред изпълнението на оценяваните процедури/ФИ от гледна точка на различните участници в процеса на изпълнение (крайни потребители, бенефициенти, УО)?
- Какъв е ефектът на ОПИК върху подкрепените предприятия? До каква степен интервенциите са довели до развитие и/или разширяване на иновационната дейност и технологичната модернизация в подкрепените МСП? Какви промени са предизвикали осъществените инвестиции?
- До каква степен интервенциите са довели до подобряване на достъпа на МСП до международните пазари и международните вериги за стойност?
- Какъв е приносът на изпълнението на подхода WOMP за постигане на специфичните цели на ОПИК?

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

- Откриват ли се непланирани ефекти (положителни и/или отрицателни) от интервенциите по ОПИК?
- Каква е оценката на приноса на интервенциите по ОПИК за изпълнение на хоризонталните политики на ЕС?
- Какво е влиянието на разширяването на обхвата на подкрепата от ЕФРР в посока осигуряване на оперативен капитал за българските предприятия и предоставяне на подкрепа за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19 (нови инструменти и обхват) върху постигането на специфичните цели на ОПИК и резултатите от нейното изпълнение?
- Доколко подкрепата на REACT-EU е спомогнала за преодоляването на последиците от COVID-19 кризата и подготовката за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката?
- Доколко подкрепата по линия на REACT-EU е допринесла за смекчаване на негативните последици от миграционния натиск вследствие на военния конфликт в Украйна в условия на възстановяване на икономиката от пандемията, причинена от COVID-19?

Приложимост, устойчивост и допълняемост на инвестициите по ОПИК

- Каква е устойчивостта на интервенциите по ОПИК? Постигнатите резултати налице ли са и след приключването на дейностите по програмата? Ще продължат ли да съществуват, ако няма публично финансиране?
- Какъв е приносът на ЕСИФ чрез ОПИК за постигане на целите на националните и Европейски стратегически документи за програмен период 2014-2020 (Стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, Иновационна стратегия за интелигентна специализация на Република България до 2020, Национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020, Дунавска стратегия, Националният план за действие по енергийна ефективност 2014-2020 и др.)?
- Как се допълват инструментите за подпомагане по ОПИК и другите програми на национално ниво, финансирани със средства

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

	от ЕСИФ и програми на ЕС със сходни цели? Подходяща ли е и ефективно ли се осъществява координацията и допълняемостта им? Какви са добрите практики и поуки?
Методи за извършване на оценката и изисквания по отношение на необходимите данни	Специфични за оценката методи: <ul style="list-style-type: none">• Количествени и качествени методи за анализ и оценка на въздействието: контрафактологична оценка, оценка, базирана на теорията и др., вкл. теоретични методи при невъзможност да се състави контролна група.
Индикативен период за провеждане на оценката	2023 - 2024 г. Продължителност: до 10 месеца
Прогнозен бюджет	до 300 000 лв.

3.2 Текущи оценки и анализи на ПК ИП 2021-2027

Тема на оценката	Текущи оценки и анализи на ПК ИП 2021-2027
Предмет, обхват, контекст и обосновка на необходимостта от оценката	<p>Извършването на тези оценки ще бъде свързано с изпълнението на ангажиментите на УО на ОП „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г., в изпълнение на изискванията на:</p> <ul style="list-style-type: none">• чл.18 (1) от Регламент (ЕС) 2021/1060 държавата членка прави междинен преглед на всяка програма, чиито резултати представя до 31 март 2025 г.• чл.44 (1) от Регламент (ЕС) 2021/1060 държавата членка или УО прави оценка на програмите въз основа на един или няколко от следните критерии: ефективност, ефикасност, съгласуваност и добавена стойност от Съюза. <p>Освен това, текущите оценки включват и изпълнението на текущи анализи и оценки на различни аспекти от Програмата, като всяка една от тези оценки/анализи ще бъде реализирана след преценка за настъпила необходимост от извършването ѝ.</p>

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Индикативни дейности по оценката	<p>Целта е да се обхванат и оценят изпълнението и резултатите от Програмата по отношение на различни аспекти от нейното изпълнение, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none">- извършване на междинен преглед на напредъка при постигането на междинните цели, при отчитане на основните трудности, възникнали при изпълнението на програмата и новите предизвикателства, набелязани в съответните специфични за държавите препоръки, приети през 2024 г.;- анализ/оценка на релевантността на структурирането на мерките за подкрепа (анализ и оценка на промените в нуждите на развитието по отношение на релевантност на идентифицираните в процеса на програмиране нужди на целевите групи и съответствието им с подкрепата, предоставяна по Приоритетите на Програмата);- оценка на изпълнението/оценка на въздействието на ниво специфична цел/мярка/процедура с оглед използване на резултатите и научените уроци като база при дизайна на сходни мерки и в програмния цикъл като цяло;- оценка/анализ на напредъка в изпълнението по специфични цели (по отношение на ефективност, ефикасност, съгласуваност и добавена стойност от Съюза от гледна точка на постигнати етапни цели);- проучване на конкретните интервенции по всяка специфична цел на Програмата, за установяване кои инструменти в подкрепа на МСП са били успешни при какви обстоятелства, следва ли да се предприемат корективни мерки и пр.;- анализ на административния капацитет по отношение на органи на управление на програмата, заинтересовани страни, бенефициенти;- анализ на системите за управление и контрол на програмата. <p>като в резултат от извършените анализи и оценки се изготвят реално приложими заключения и препоръки за подобряване на цялостното изпълнение на Програмата, специфични процеси или отделни етапи от програмния ѝ цикъл.</p>
Подход	Оценка на процесите и изпълнението (process evaluation) Оценка на въздействието

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Основни въпроси за оценката	Въпросите за анализ/оценка ще бъдат формулирани в зависимост от спецификата, вида и обхвата на конкретната оценка/ анализ.
Методи за извършване на оценката и изисквания по отношение на необходимите данни	Специфични за оценката методи: <ul style="list-style-type: none">- Кабинетно/документално проучване;- Количествени и качествени методи за анализ и оценка на въздействието, вкл. теория на промяната;- Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.);- Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, разглеждане на казуси, SWOT анализ и др.);
Период на изпълнение	2024-2029 г.
Прогнозен бюджет	До 500 000 лв.

3.3 Оценка на изпълнението на финансовите инструменти по ПКИП 2021-2027

Тема на оценката	Оценка на изпълнението на финансовите инструменти по ПКИП 2021-2027
Предмет, обхват, контекст и обосновка на необходимостта от оценката	<p>Предметът на оценката е извършване на оценка на изпълнението на финансовите инструменти, структурирани и управлявани в рамките на мерките за подкрепа по ПКИП.</p> <p>Предвид засилената роля на финансовите инструменти през програмен период 2021-2027г., основната цел на оценката е да предостави навременна информация относно функционирането на системите за предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти, вкл. в комбинация с грант. Оценката следва да даде отговор на въпроса кои използвани финансови инструменти са дали най-добро отражение при посрещане на нуждите на целевите групи, като резултатите от оценката ще бъдат взети под внимание при структурирането на подобни публични и/или национални инструменти в бъдеще.</p>

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Индикативни дейности	<ol style="list-style-type: none">1. Преглед и анализ на изпълнението на финансовите инструменти по Програмата;2. Анализ и оценка на промените в нуждите на развитието по отношение на релевантност на идентифицираните в процеса на програмиране нужди на целевите групи и съответствието им с подкрепата, предоставяна посредством финансовите инструменти по Програмата;3. Анализ и оценка на социално-икономическата среда и влиянието ѝ за изпълнението на финансови инструменти по ПК ИП 2021-2027 г.;4. Въздействие на изпълнението на финансовите инструменти по ПК ИП 2021-2027 върху конкурентоспособността на предприятията.
Подход	Оценка на процесите и изпълнението (process evaluation) Оценка на въздействието
Основни въпроси за оценката	Оценката ще изследва, но няма да се ограничава до следните основни въпроси: <ol style="list-style-type: none">1. Какъв е интересът за финансиране на проекти чрез финансови инструменти или комбинация грант/финансов инструмент?2. Има ли промени в нуждите на бенефициентите и какви са те? Адресирани ли са нуждите (потребности, оборотни средства и развитие) на целевите групи (крайни получатели)? Кои са целевите групи (крайни получатели), при които се наблюдава промяна?3. Какъв е напредъкът по отношение на изпълнението на финансовите инструменти по ПК ИП 2021-2027?4. Изпълнението на финансовите инструменти по ПК ИП 2021-2027 довело ли е до подобряване на достъпа до финансиране, ръст на иновационната активност, ръст на инвестиционната активност и ръст на производителността на МСП?5. В каква степен получателите на подкрепа чрез финансови инструменти по ПК ИП 2021-2027 биха получили финансиране без подкрепата по Програмата? Какъв би бил достъпът до кредитиране и дали получателите на подкрепа биха били кредитирани от банките и/или други финансови институции извън мерките по ПК ИП 2021-2027?

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

	<p>6. Какви са външните фактори, които са повлияли върху изпълнението на финансовите инструменти по ПК ИП 2021-2027 и в каква степен? Положително или отрицателно е било това влияние?</p> <p>7. Съществуват ли примери за добри практики и какви са поуците от изпълнението на финансовите инструменти по ПК ИП 2021-2027?</p> <p>8. Какви са основните препоръки в областта на подкрепата чрез финансови инструменти и комбинацията грант/финансов инструмент за следващия програмен период?</p>
Методи за извършване на оценката и изисквания по отношение на необходимите данни	<p>Специфични за оценката методи:</p> <ul style="list-style-type: none">• Кабинетно/документално проучване;• Количествени и качествени методи за анализ и оценка на въздействието: контрафактологична оценка, оценка, базирана на теорията и др., вкл. теоретични методи при невъзможност да се състави контролна група;• Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.)• Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, разглеждане на казуси, SWOT анализ и др.)
Индикативен период за провеждане на оценката	<p>2027-2028 г. Продължителност: до 8 месеца</p>
Прогнозен бюджет	<p>180 000 лева</p>

3.4 Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението по приоритети на ПК ИП 2021-2027 (терминална оценка)

Тема на оценката	Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението по приоритети на ПК ИП 2021-2027
Предмет, обхват, контекст и обосновка на	Съгласно член 44, (1) от Регламент (ЕС) 2021/1060 държавата членка или УО прави оценка на програмите въз основа на един или няколко от следните критерии: ефективност, ефикасност, съгласуваност и

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

необходимостта от оценката	добавена стойност от Съюза. Оценката ще бъде извършена към края на програмния период за всеки приоритет на Програмата: <ul style="list-style-type: none">• Иновации и растеж;• Кръгова икономика.
Индикативни дейности по оценката	Оценката надгражда и актуализира резултатите от всички предходни оценки, като се предвижда тя да се проведе към края на програмния период и да включи най-общо следните дейности: <ul style="list-style-type: none">• Анализ и оценка на степента на постигането на специфичните цели;• Анализ и оценка на постигането на етапните/целевите стойности на показателите за изпълнение/продукт и за резултат;• Анализ и оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението;• Анализ и оценка на социално-икономическата среда и влиянието ѝ за изпълнението на Приоритетите на Програмата;• Анализ на приноса на Програмата за постигане на хоризонталните принципи, адресирани в чл.9 от Регламент (ЕС) 2021/1060?• Изводи и препоръки.
Подход	Оценка на процесите и изпълнението (process evaluation)
Основни въпроси за оценката	Оценката ще изследва, но няма да се ограничава до следните основни въпроси: <ul style="list-style-type: none">• Какъв е напредъкът в постигането на специфичните цели по всеки приоритет на ПК ИП и заложените целеви стойности на показателите за продукт и резултат? Реалистично ли са били определени те?• Съществуват ли външни фактори/двигатели, които влияят върху изпълнението и постигането на етапните и целевите стойности на показателите и какво е тяхното влияние?• Каква е ефективността на интервенциите по всеки Приоритет на ПК ИП 2021-2027, при отчитане на техните специфични целеви групи, специфични цели и инструменти? Кои обстоятелства и/или използвани инструменти за подкрепа дават най-добро отражение при посрещане на нуждите на целевите групи и преодоляване на териториалните различия?

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

	<ul style="list-style-type: none">• Как предоставената подкрепа се е отразила на икономическото състояние и конкурентоспособността на бенефициентите? Какви са основните трудности, пред които са били изправени те и как биха могли да бъдат избегнати в бъдеще?• Каква е ефикасността на интервенциите по ПКИП 2021-2027? До каква степен подкрепата от Програмата е била навременна, ефективна от гледна точка на разходите и отговорила ли е адекватно на нуждите на целевите групи?• До каква степен подкрепата по линия на ПКИП 2021-2027 е предоставена, както е планирано? Съществуват ли фактори, които са оказали положително/отрицателно влияние върху цялостната ефективност и ефикасност?• До каква степен инструментите и механизмите за изпълнение на мерките по ПКИП 2021-2027 са подходящи, достатъчни и адекватни за постигане на очакваният принос по Приоритети на Програмата и посрещането на нуждите на целевите групи? При какви обстоятелства те са работили най-добре за справяне с нуждите на целевите групи? Какво би могло да доведе до подобряването им през следващия програмен период?• Какви са основните трудности, които бенефициентите са срещнали при изпълнението на инструментите по програмата? Как са били преодолени те?• Доколко практична и ефективна е била системата за мониторинг и наблюдение на напредъка и постигането на заложените етапни и целеви стойности на показателите по ПКИП 2021-2027?• Кой са примерите за добри практики и успешни проекти при осъществяването на интервенциите по Приоритетите на ПКИП 2021-2027 до момента и как те могат да бъдат използвани при дизайна на бъдещи инструменти, вкл. по ПКИП 2021-2027? Какви са основните поуки, вкл. от гледна точка на дизайна и времето за стартиране на различните инструменти за подкрепа? Идентифицирани ли са пречки при изпълнението на интервенциите по Програмата и как са били преодолени те? Какво следва да се подобри в бъдеще?
Методи за извършване на	Специфични за оценката методи: - Кабинетно/документално проучване

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

оценката и изисквания по отношение на необходимите данни	<ul style="list-style-type: none">- Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикриериен анализ и др.)- Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, разглеждане на казуси, SWOT анализ и др.)
Индикативен период за провеждане на оценката	2027-2028 г. Продължителност: до 10 месеца
Прогнозен бюджет	До 350 000 лв.

3.5 Предварителна оценка и стратегическа оценка на околната среда на Програмата за програмен период 2028-2034

Тема на оценката	Предварителна оценка и стратегическа оценка на околната среда на Програма за програмен период 2028-2034
Предмет, обхват, контекст и обосновка на необходимостта от оценката	Предвид факта, че към момента на разработване на настоящия план не са налични документи, вкл. Регламенти, за следващия програмен период, е предвидена възможността за изготвяне на предварителна оценка и стратегическа оценка на околната среда на Програма за програмен период 2028 – 2034 г. при наличието на необходимост и/или нормативни изисквания за това.
Индикативен период за провеждане на оценката	Предварителната оценка на Програма за програмен период 2028 – 2034 г. е предвидено да се проведе паралелно с процеса на разработване на програмата. Стратегическа оценка на околната среда ще бъде извършена в случай на постановена преценка за това, съгласно изискванията на нормативната уредба в областта.
Прогнозен бюджет	До 250 000 лв. за Предварителна оценка До 100 000 лв. за Стратегическа оценка на околната среда

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

3.6 Оценка на въздействието на ПКИП 2021-2027

Тема на оценката	Оценка на въздействието на ПКИП 2021-2027
Предмет, обхват, контекст и обосновка на необходимостта от оценката	Оценката е в съответствие с чл. 44 (2) на Регламент (ЕС) 2021/1060, съгласно който до 30 юни 2029 г. държавата-членка/УО прави оценка на въздействието на всяка програма.
Индикативни дейности по оценката	<ol style="list-style-type: none">1. Извършване на независим експертен анализ и оценка на приноса на подкрепата от ЕФСУ за постигане на специфичните цели по всеки приоритет на ПКИП 2021-2027;2. Оценка на ефективността и ефикасността на изпълнението на ПКИП, базирано на анализ и оценка по приоритети, при отчитане на техните специфични целеви групи, специфични цели и обявени през периода процедури за предоставяне на подкрепа чрез БФП/финансови инструменти или комбинация между тях;3. Извършване на оценка на въздействието на интервенциите и постигнатата устойчивост на резултатите по ПКИП, включително приносът за изпълнението на хоризонталните политики на ЕС;4. Въз основа на резултатите от анализите и оценката, формулиране на добри практики, поуки, и конкретни изводи и препоръки за съответни действия и механизми, които следва да бъдат взети под внимание при програмирането на интервенциите по Програмата за период 2028 – 2034 г. и/ или при структурирането на други подобни публични и/или национални инструменти. Оценката надгражда резултатите от всички извършени по програмата оценки.
Подход	Оценка на въздействието
Основни въпроси за оценката	Оценката ще изследва, но няма да се ограничава до, следните основни въпроси: <ul style="list-style-type: none">• Какъв е приносът на средствата от ЕФСУ за постигане на целите по всеки приоритет на ПКИП? До каква степен специфичните цели на ПКИП биха били постигнати без тази подкрепа?

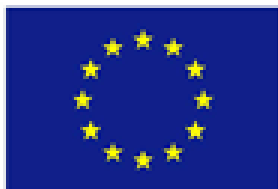

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

- Каква е ефикасността на интервенциите по ПКИП? До каква степен подкрепата е била навременна, ефективна от гледна точка на разходите и е отговорила на нуждите на целевите групи?
- До каква степен инструментите и механизмите за изпълнение на мерките по ПКИП са били подходящи, достатъчни и адекватни за постигане на очакваният принос и посрещането на нуждите на целевите групи? При какви обстоятелства са работили най-добре за справяне с нуждите на целевите групи? Какво би могло да доведе до подобряването им през следващия програмен период?
- Кои са примерите за добри практики и успешни проекти при осъществяването на интервенциите по ПКИП и как те могат да бъдат използвани при програмирането на следващия програмен период?
- Допринесла ли е подкрепата по линия на ПКИП за намаляване на преодоляването на икономическите, социални и териториални различия? Какъв е приносът ѝ за тази промяна?
- Какъв е ефекта на ПКИП върху подкрепените предприятия? Как са преодолените основните предизвикателства, които пречат за развитието на конкурентоспособността им? Какви промени са предизвикали осъществените инвестиции? Повишила ли се е конкурентоспособността на подкрепените предприятия в дългосрочен аспект вследствие на получената подкрепа?
- Какъв е приносът на изпълнението на териториалните подходи (ВОМР, ИТИ) за постигане на специфичните цели на ПКИП?
- Откриват ли се непланирани ефекти (положителни и/или отрицателни) от интервенциите по ПКИП?
- Каква е оценката на приноса на интервенциите по ПКИП за изпълнение на хоризонталните политики на ЕС?
- Каква е устойчивостта на интервенциите по ПКИП? Постигнатите резултати налице ли са и след приключването на дейностите по програмата? Ще продължат ли да съществуват, ако няма публично финансиране?
- Какъв е приносът на ЕФСУ чрез ПКИП за постигане на целите на националните и Европейски стратегически документи за програмен период 2021-2027?

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

	<ul style="list-style-type: none">• Как се допълват инструментите за подпомагане по ПКИП и другите програми на национално ниво, финансирани със средства от ЕФСУ и програми на ЕС със сходни цели? Подходяща ли е и ефективно ли се осъществява координацията и допълняемостта им? Какви са добрите практики и поуки?
Методи за извършване на оценката и изисквания по отношение на необходимите данни	<p>Специфични за оценката методи:</p> <ul style="list-style-type: none">• Кабинетно/документално проучване;• Количествени и качествени методи за анализ и оценка на въздействието: контрафактологична оценка, оценка, базирана на теорията и др., вкл. теоретични методи при невъзможност да се състави контролна група;• Количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.)• Качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, разглеждане на казуси, SWOT анализ и др.)
Индикативен период за провеждане на оценката	2028-2029 г. Продължителност: до 10 месеца
Прогнозен бюджет	До 350 000 лв.

3.7 Последваща оценка

Съгласно чл. 45 (3) от Регламент (ЕС) 2021/1060 до 31 декември 2031 г. Комисията прави ретроспективна оценка, с която разглежда ефективността, ефикасността, относимостта, съгласуваността и добавената стойност от Съюза на всеки от фондовете. За ЕФРР тази оценка акцентира по-специално върху социалното, икономическото и териториалното въздействие на фонда във връзка с целите на политиката, посочени в чл. 5 (1) от Регламента.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

3.8 Оценки, които засягат две или повече програми

(В случай на интегрирани и/или координирани инвестиции в дадена сфера, ВОМР, ИТИ, хоризонтални политики и др.)

Тема на оценката	Оценки, които засягат две или повече програми
Предмет, обхват, контекст и обосновка на необходимостта от оценката	<p>Темите и обхватът на оценките, които засягат две или повече програми, финансирани от ЕФСУ, ще бъдат конкретизирани допълнително в рамките на постоянната Междуведомствена работна група по оценка на ЕСИФ/ЕФСУ.</p> <p>Основните теми могат да засягат:</p> <ul style="list-style-type: none">• Прилагане на финансовите инструменти: напредък и въздействие, синергия и допълняемост, механизъм на структуриране и изпълнение, срещнати трудности, препоръки за подобряване, съществуват ли области, които биха могли да се включат в бъдещо структуриране на нови/съществуващи ФИ и др.• Прилагане на териториалните инструменти Водено от общностите местно развитие (ВОМР) и Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) – доколко мерките в изпълнение на териториалните инструменти са допринесли за развитието на местните общности и са отговорили на техните нужди, каква е добавената стойност от тяхното изпълнение спрямо мерките, изпълнявани по програмите, възможности за оптимизация на механизма на структуриране и изпълнение на мерките, доколко подходящо са били избрани и пр.• Изпълнение на принципите на хоризонталните политики и въздействия върху хоризонталните въпроси от изпълнението на програмите, финансирани от ЕСИФ• Оценка на изпълнението на целите на Иновационната стратегия за интелигентна специализация или на отделни нейни тематични области;• Тематични оценки;• Други
Индикативни дейности по оценката	Основните дейности ще бъдат конкретизирани в зависимост от спецификата, вида и обхвата на конкретната оценка.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Основни въпроси за оценката	Въпросите по оценка ще бъдат формулирани в зависимост от спецификата, вида и обхвата на конкретната оценка.
Бюджет за провеждане на оценката	Приносът от ПКИП за провеждане на общи/хоризонтални оценки е в размер на до 200 000 лв.

3.9 Специални (ad-hoc) оценки, анализи и проучвания

Тема на оценката	Специални (ad-hoc) оценки, анализи и проучвания
Предмет, обхват, контекст и обосновка на необходимостта от оценката	В случай на установена конкретна потребност, УО на ПКИП 2021-2027 ще провежда ad-hoc оценки, анализи и проучвания. Те могат да бъдат вътрешни или външни. Някои от хипотезите, при които може да се наложи извършването им са: <ul style="list-style-type: none">- Оценки, наложени в резултат от предложения за промяна на Програмата;- Проучвания и анализи по конкретни въпроси свързани с изпълнението на Програмата или програмирането на следващия програмен период, непредвидени в настоящия план;- Други.
Продължителност и индикативен период за провеждане на оценката	При необходимост
Бюджет за провеждане на оценката	До 200 000 лв.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

4 Методи за оценка

При определяне на методологията за всяка конкретна оценка, УО ще конкретизира необходимия минимум от методи, които следва да бъдат използвани, на етап изготвяне на задание за провеждане на обществена поръчка като ще се възползва от възможността да изиска принос от кандидатите за допълване на методологията и инструментариума за оценка в техническите им предложения, когато е уместно.

Основните видове оценка, предвидени в настоящия план, могат да се обобщят както следва:

- **Оценка на процесите и изпълнението (process/performance evaluation)** – Този тип оценка има за задача да анализира ефективността на работата/процесите/системите и да предложи подходящи мерки, с оглед на тяхното ускоряване и подобряване. Индикативно такава оценка следва да включи документално проучване, количествени методи за анализ (анализ на индикатори, анализ на средата, мултикритериен анализ и др.), качествени методи за анализ (анализ на логиката на интервенция, разглеждане на казуси, SWOT анализ и др.);

- **Оценка, базирана на теорията** – При този тип оценки основно следва да се приложат традиционни изследователски методи – както качествени, така и количествени. Сред най-често използваните в първата група са набиране и преглед на специализирана литература и документи, провеждане на интервюта и фокус групи, изследване на конкретни случаи и други. Сред вторите – използване на методи на описателната статистика, логически модели, метод за изчисление на разходи за единица продукт (при оценка на ефикасността), извадкови статистически изследвания или различни вариации на методи, при които се остойностяват ползите и разходите.

- **Оценка на въздействието** – При този тип оценки стремежът е да се изясни каква част от получения след края на дадена интервенция резултат се дължи на тази интервенция. Следва да включва количествени и качествени методи за анализ, в т.ч. контрафактологични и теоретични методи за анализ на въздействието.

Данните и заключенията трябва да бъдат обосновани чрез използване на поне два източника на информация с цел получаване на адекватно ниво на достоверност. Оценителят следва да използва множество източници на информация по време на оценяването и да разчита на данни, които се подкрепят съгласувано от информационните източници. Следва да се използва подход, базиращ се на доказателства (тоест количествен, основаващ се на факти и цифри) и базиращ се на мнения (тоест субективни източници, такива като интервюта, проучвания, фокус групи),

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

с цел да триангулира получените данни и заключенията за валидиране на резултатите относно всички оценъчни въпроси, когато този подход е приложим.

При извършване на оценка, изпълнителите трябва да използват следните **основни източници на информация:**

- ИСУН (мониторингова система на УО);
- Национален статистически институт;
- Евростат;
- Национални стратегически, планови и програмни документи, обнародвани в държавен вестник или в правителствения портал за обществени консултации – www.strategy.bg, както и официални интернет страници на съответните отговорни институции;
- Търговски регистър, други публични регистри и информационни системи;
- Данни и информация на Европейската комисия;
- Данни и информация, предоставена от УО на ПКИП 2021-2027/ОПИК 2014-2020;
- Данни от иконометричния модел СИБИЛА за оценка на ефектите от ЕСИФ/ЕФСУ върху икономиката на България, поддържан от Министерство на финансите;
- Служебна информация, предоставяна от бенефициентите в техническите и финансовите им доклади за изпълнение и набирана от служителите на УО в рамките на процесите на мониторинг и верификация;
- Информация, събрана от проведени теренни и др. проучвания, осъществявани от избраните изпълнители;
- Друга специфична информация (годишни и периодични доклади, предишни анализи, изследвания, оценки и пр.)

5. Индикативен график

Графикът за провеждане на оценките е съобразен с препоръките на ЕК по отношение на плановете за оценка, според които, оценките на въздействие следва да се залагат възможно най-късно в края на периода, за да бъдат налични очакваните резултати, и възможно най-рано, така че констатациите от тях да бъдат от полза при вземане на управленски решения и програмиране на следващия период.

Редовен преглед на Плана за оценка, и извършване на актуализация при нужда, ще се осъществява от Управляващия орган веднъж годишно. Евентуалните изменения в плана (добавяне на нови оценки, сливане или отпадане на заложените оценки) подлежат на одобрение от КН по предложение на Ръководителя на УО на ПКИП 2021-2027.

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

Таблица 1

План-график за илюстриране на координацията между планираните оценки на ОПИК и ОПИМСП и цялостното изпълнение на програмата, включително установената система за докладване на постигнатия напредък

Наименование на оценката		Година										
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Предварителна оценка на подходящата подкрепа от фондовете чрез финансови инструменти по ПКИП 2021-2027		Приключила									
1	Последваща оценка на резултатите и въздействието от изпълнението на ОПИК 2014-2020											
2	Текущи оценки/ анализи на ПКИП 2021-2027											

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

3	Оценка на изпълнението на ФИ по ПКИП 2021-2027												
4	Оценка на изпълнението по приоритети на ПКИП 2021-2027												
5	Предварителна и стратегическа оценка на околната среда на програмата за следващ програмен период												
6	Оценка на въздействието на ПКИП												
7	Оценки, които засягат две или повече програми												
8	Специални (ad-hoc) оценки, анализи и проучвания												

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

10	Последваща оценка на ПКИП 2021-2027 <i>(Извършва се от ЕК)</i>												
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Таблица 2 Индикативен бюджет на плана за оценка на ПКИП 2021-2027

	Наименование на оценката	Предвидени средства (в лева)
1	Предварителна оценка на подходящата подкрепа от фондовете чрез финансови инструменти по ПКИП 2021-2027 - изпълнена	30 000 ⁸
2	Последваща оценка на резултатите и въздействието от изпълнението на ОПИК 2014-2020	300 000
3	Текущи оценки/анализи на ПКИП 2021-2027	500 000
4	Оценка на изпълнението на финансовите инструменти по ПКИП 2021-2027	180 000
5	Оценка на изпълнението по приоритети на ПКИП 2021-2027	350 000
7	Предварителна и стратегическа оценка на околната среда на Програмата за програмен период 2028-2034	350 000
8	Оценка на въздействието на ПКИП 2021-2027	350 000
9	Оценки, които засягат две или повече програми	200 000
10	Специални (ad-hoc) оценки, анализи и проучвания	200 000
11	Последваща оценка	Извършва се от ЕК
	Общо (към м. август 2023 г.)	2 430 000 лв. без ДДС

⁸ Средствата не са включени в общата сума на бюджета.

6 Индикативен бюджет

Общият бюджет за оценка и проучвания по ПКИП 2021-2027 възлиза на 1 246 006 евро или 2 436 975 лв. Прогнозните стойности на отделните оценки са представени в Таблица 3. В индикативния бюджет са включени разходите за извършване на оценки на Програмата, извършване на проучвания и събиране на данни за нуждите на оценките на ПКИП 2021-2027, за извършване на анализи, вкл. и за целите на програмирането на следващия програмен период. Средствата за извършване на оценки, анализи, проучвания са предвидени в рамките на Приоритет 3 „Техническа помощ“ на ПКИП 2021-2027. Оценките се залагат в списъка с предварителни обявления на процедурите за възлагане на обществени поръчки, които УО планира да открие през съответната календарна година.

**Приложение 1 Процедура по изготвяне/изменение на План за оценка на ПКИП
2021-2027**

	ДЕЙСТВИЕ	ОТГОВОРНО ЗВЕНО/ЛИЦЕ	КРАЕН СРОК
1.	Възлагане на задача за изготвяне/изменение на План за оценка на ПКИП 2021-2027	Началник отдел Програмиране Началник сектор ПКИП в отдел Програмиране	1 ден
2.	Изготвяне на План за оценка на ПКИП 2021-2027	Експерти по оценка в отдел Програмиране, сектор ПКИП	2 месеца
3.	Преглед и одобрение на Плана за оценка	Началник сектор ПКИП в отдел Програмиране	5 работни дни
4.	Преглед и одобрение на Плана за оценка	Началник отдел Програмиране	5 работни дни
5.	Преглед и одобрение на Плана за оценка от заместник главен директор/главен директор/ Ръководител на УО	Заместник главен директор/главен директор/ Ръководител УО	3 работни дни
6.	Неформално съгласуване на Плана за оценка с ЕК	Ръководител УО (отдел Програмиране)	14 дни
7.	Представяне за становища на Плана за оценка пред Междуведомствената работна група за оценка на ЕФСУ 2021-2027	Експерти по оценка в отдел Програмиране, сектор ПКИП	5 работни дни
8	Съгласуване на становища по отношение на получените коментари и предложения.	заместник главен директор/главен директор/ Ръководител УО	3 работни дни
9	Изпращане на Плана за оценка чрез Секретариата на КН на членовете на КН	Ръководител УО	най-малко 10 работни дни преди датата на редовно заседание или при писмена процедура

СЪФИНАНСИРАНО ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОГРАМА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И
ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА

	ДЕЙСТВИЕ	ОТГОВОРНО ЗВЕНО/ЛИЦЕ	КРАЕН СРОК
10	Получаване и отразяване на коментари от КН	сектор ПКИП, отдел Програмиране	Съгласно процедурата за коментари от КН
11	Одобрение на Плана за оценка от КН	КН	по време на заседанието на КН или в рамките на писмена процедура
12	Представяне на одобрения План за оценка на вниманието на ЕК чрез SFC	Ръководител УО (експерти със съответните права в SFC)	До 3 работни дни след одобрение от КН